

A LA MESA DE LES CORTS

Isaura Navarro Casillas, Jordi Juan Huguet i Fran Ferri i Fayos, Diputats i Síndic del grup parlamentari **COMPROMÍS**, a l'empara d'allò disposat a l'article 160 i següents del Reglament de les Corts, presenten la següent **Proposició No de Llei** de tramitació urgent:

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Segons l'OMS entre l'any 1980 i 2014 l'obesitat s'ha duplicat al voltant del món. Es calcula que en 2014 més de 1.900 milions d'adults tenien sobrepés i més de 600 milions eren obesos. En l'any 2015, 42 milions de xiquets i xiquetes menors de 5 anys tenien sobrepés o eren obesos. En aquest cas, a més, les xifres resulten especialment preocupants, posat que aquests xiquets i xiquetes s'enfronten a una major probabilitat de tindre problemes de pes i de salut en l'edat adulta. Segons l'OCDE, Espanya és un dels països amb major índex de sobrepés infantil, colíder mundial al costat dels Estats Units.

A banda del sobrepés, que genera problemes per a la salut com malalties cardiovasculars, el sucre provoca malalties com la diabetis, l'augment de colesterol, dels triglicèrids, problemes en la glucosa, en l'aparell digestiu, migranyes, ansietat i una llarga llista de malalties directament relacionades amb un consum inadequat del sucre.

Per això, el passat octubre l'OMS va recomanar als governs que introduïren impostos a les begudes ensucrades per combatre el que van descriure com a "*epidèmies globals d'obesitat i diabetis*". Segons explica l'OMS en l'informe titulat "*Mesures fiscals per a la dieta i prevenció de malalties no transmissibles*", davant un increment dels impostos en les begudes ensucrades es reduiria de manera proporcional el consum.

Així s'ha demostrat que als països on s'ha aplicat aquest impost s'ha reduït el consum; com és el cas de Mèxic, Xile, Equador, alguns estats dels EUA o països del nostre entorn com França, Finlàndia, Dinamarca, Hongria o Regne Unit (aquest últim preveu recaptar 622 milions, els quals destinarà a foment de l'esport escolar). El cas de Mèxic, principal consumidor de begudes

CORTS VALENCIANES

compromís

ensucrades del món, on l'obesitat és ja quasi una pandèmia –sent el segon país amb major taxa d'obesitat a escala mundial– i on la principal causa de mort són les malalties cardiovasculars i la diabetis, va entrar en vigor en 2014 l'impost sobre begudes ensucrades amb la intenció de desincentivar el seu consum. Segons els resultats de l'estudi de l'Institut Nacional de Salut Pública de Mèxic, al llarg del primer any de la seua aplicació, en el primer semestre es va reduir la compra de begudes ensucrades en un 6% de mitjana, al final de l'any en un 12%. Aquesta xifra va anar augmentant, de moment les dades indiquen que més de la meitat de la població ha reduït el consum de begudes ensucrades. A més, la reducció del seu consum es va donar en tots els nivells socioeconòmics, observant-se una reducció major en el nivell més baix, on el consum va baixar un 9% de mitjana arribant al 17% a final de l'any. Així mateix, es va registrar un augment del consum de begudes sense impost, especialment aigua embotellada.

Quant a l'àmbit estatal al maig d'aquest any va entrar en vigor a Catalunya l'impost sobre les begudes ensucrades, un gravamen sobre els refrescs amb excés de sucre o sodi, amb una quota que va en funció de la quantitat de sucre que continga. L'impost es repercuteix al consumidor final posat que aquesta mesura té un objectiu dissuasiu per al consumidor.

D'altra banda, segons l'associació "*Justícia Alimentària Global*" el consum excessiu d'aliments processats, amb sucre i greixos, està emmalaltint cada volta més a la població. A més, les estadístiques indiquen que el nivell socioeconòmic determina l'accés al tipus d'alimentació, al risc alimentari, i per tant, a un estat de salut determinat. És a dir, una bona dieta i un bon estat de salut ve determinat per un nivell de renda elevat. En aquest sentit, garantir l'accés a una alimentació adequada és una qüestió de salut pública.

Per això, ONGs com "*Save the Children*" demanen actuacions dels governs per tal de garantir que els xiquets i xiquetes que es troben en situació de vulnerabilitat social tinguen accés als recursos que necessiten perquè es garantisca el seu dret a una bona alimentació i, per tant, a una bona salut.

Cal tindre en compte per al desenvolupament de qualsevol mesura que, a més, existeix una desigualtat de gènere en la salut que perjudica en major mesura a les dones; pel que fa al tipus i a l'impacte de les malalties i pel que fa al tractament del sistema sanitari. Les dones són infradiagnosticades, infratractades i infrarepresentades en el nostre sistema de salut.

C O R T S V A L E N C I A N E S

compromís

A més dels impostos, existeix una eina que pot ajudar als consumidors a identificar quins productes són adequats per a una dieta saludable i quins no. Es tracta dels Perfils Nutricionals, un sistema de classificació d'aliments que permet diferenciar entre aliments sans i insans. Els perfils nutricionals el que fan són categoritzar la seua composició nutricional per obtenir la informació que necessitem conèixer de cada aliment per poder diferenciar entre els aliments que conformen una dieta saludable i els que no. L'OMS ha reconegut que els perfils nutricionals són una eina molt útil que pot ser utilitzada pels governs per engegar polítiques en matèria de salut pública. Països de tot el món com Austràlia, Irlanda, Nova Zelanda, Noruega, Suïssa, Regne Unit i els Estats Units han desenvolupat ja el model de perfils nutricionals, i l'OMS ha destacat especialment el model danés, noruec i anglosaxó.

Així, per tal de visibilitzar la informació que ens donen els perfils nutricionals, cal establir un sistema d'etiquetatge dels productes que permeta als consumidors reconèixer el valor nutricional dels aliments i begudes, com pot ser "el semàfor", que ha sigut ja implantat en països com Regne Unit i que compta amb l'aval de nombrosos estudis.

Per últim, és necessari establir una regulació de la publicitat alimentaria, especialment de la infantil, perquè actualment, a l'Estat espanyol hi ha un fals control de la publicitat posat que l'única regulació s'efectua mitjançant el denominat "Codi PAOS", un sistema d'autoregulació elaborat i promogut per la indústria alimentaria, d'adhesió voluntària i que, com a conseqüència, conté tantes excepcions i ambigüitats que no té cap repercussió pràctica.

Per tot això, presentem la següent proposta de resolució.

CORTS VALENCIANES

compromís

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ

Les Corts insten al Consell a:

1. Establir les mesures necessàries per a crear un impost sobre les begudes ensucrades per motius de salut pública, i a què l'import recaptat es destine a dotar de més recursos a les polítiques de salut pública, al desenvolupament de programes educatius en escoles, centres d'educació especial i centres de salut per millorar els hàbits alimentaris i per incentivar el consum d'aliments saludables, amb una atenció especial a la població més vulnerable.
2. Elaborar un conjunt de mesures que aborden la problemàtica de la mala alimentació com un problema de salut pública, analitzant el conjunt de causes que generen malalties derivades d'una mala alimentació i incorporant mesures orientades a reduir els riscos alimentaris i els percentatges d'obesitat i sobrepès al nostre territori. Tot això tenint en compte la perspectiva de gènere i introduint hàbits saludables en l'estil de vida dels valencians i valencianes.
3. Prendre les mesures necessàries per a garantir l'accés a activitats lúdic-esportives gratuïtes per als xiquets i xiquetes en situació de pobresa i/o exclusió social.
4. Continuar impulsant mesures relacionades amb la presència, la localització, la publicitat i el contingut de les màquines expenedores de begudes i aliments que hi ha als espais dependents de la Generalitat que limite eficaçment la presència d'aliments i begudes amb un perfil nutricional no saludable, així com reduir la compra pública els aliments no saludables i afegir fruita de temporada a les màquines expenedores.
5. Pel que fa a les mesures per a afavorir i facilitar l'accés a aliments sans, frescos, ecològics i de proximitat, insten el Consell a:
 - a. Millorar la logística entre la producció i el consum de productes ecològics amb l'objectiu de reduir el seu preu.

CORTS VALENCIANES

compromís

- b. Crear una línia d'ajudes adreçada als nous productors per a compensar els costos de certificació dels productes de qualitat, entre els quals hi ha els de l'agricultura ecològica.
 - c. Reforçar progressivament els òrgans i les entitats públiques responsables de la inspecció i la lluita contra les males pràctiques d'etiquetatge, frau, transparència i política de preus que perjudiquen productors i consumidors.
 - d. Estudiar l'aplicació de mesures d'innovació per potenciar la compra als mercats municipals.
6. Pel que fa a l'alimentació en l'àmbit de l'educació:
- a. Promoure el consum de fruita a les escoles a altres franges d'edat, més enllà d'entre els 6 i 10 anys actuals
 - b. Impulsar l'Educació per la salut a l'àmbit curricular per tal d'adoptar hàbits alimentaris saludables.
 - c. Facilitar, en la revisió de la normativa dels menjadors escolars, vies de control per part de la comunitat educativa, amb un pes especial de les associacions de mares i pares d'alumnes, respecte de les condicions de la gestió i la contractació d'aquest servei i el compliment de les recomanacions nutricionals dels menús.
 - d. Donar suport a la introducció en els menjadors escolars d'aliments frescos ecològics i/o de proximitat que siguen d'alta qualitat des del punt de vista nutricional.

Les Corts insten el Consell a instar el Govern Central a:

- 7. Prendre les mesures necessàries perquè s'aplique el tipus superreduït del 4% d'IVA al peix per tal de millorar l'accés a una dieta saludable.
- 8. Establir una política d'etiquetatge obligatòria i visible per als productes alimentaris i begudes, que permeta als consumidors diferenciar fàcilment entre els aliments sans dels no sans, mitjançant la elaboració d'uns perfils nutricionals específics, incloent excepcions d'acord amb les característiques poblacionals.

CORTS VALENCIANES

compromís

9. Impulsar una normativa que regule la publicitat dels aliments per tal d'implementar hàbits saludables entre els consumidors, especialment els menors, establint un sistema eficaç de control de la publicitat d'aliments no saludables en els mitjans de comunicació tant públics com privats, similar al que existeix als països europeus, que reduïska el volum i l'impacte de la promoció comercial d'aliments i begudes hipercalòriques i amb baix contingut de micronutrients, tenint en compte els criteris del sistema propi de categorització dels perfils nutricionals a què fa referència el punt anterior.

Les Corts, 29 de setembre de 2017

Isaura Navarro Casillas

Jordi Juan Huguet

Fran Ferrer i Fayos